

що погодилися на реструктуризацію, у півтора рази перевищать розмір списання, закріпленого угодою, та складуть не 20% від номіналу євробондів, як вказується в угоді про реструктуризацію, а 30-35% [5].

В такому випадку, як би міжнародні кредитні рейтинги боргових зобов'язань були б виключно економічними індикаторами, вони мали б відреагувати на укладання угоди з реструктуризації частини зовнішнього боргу України черговим зниженням рівня рейтингів, що значно б скоротило можливості для подальшого кредитування вітчизняної економіки.

Однак як видно з таблиці 1 цього не спостерігається, а тому існуючі показники слід вважати «продиктованими» геополітичними факторами і саме від рівня політичної підтримки України в світі залежатиме її спроможність залучати фінансові ресурси і можливість їх подальшого обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Юркевич О. М. Кредитний рейтинг як інструмент оцінки кредитного ризику / О. М. Юркевич // *Фінанси, облік, аудит*. – 2009. – № 13. – С. 130–135.

2. Динаміка кредитних рейтингів України / Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/control/>

3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» №217-VIII від 02.03.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/217-19>

4. Закон України «Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом» від 19.05.2015 р. № 436-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-19>

5. Аналітичний огляд стану державного боргу та його впливу на фінансовий ринок України станом на 01.09.2015 / Національне рейтингове агентство «Юрік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/REVIEW_debt.pdf

Олег СКАКОВСЬКИЙ
науковий керівник
к.е.н., доц. Михайлишин Л.І.
ІФННІМ ТНЕУ

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКСПОРТЕРІВ УКРАЇНИ

Перспективність економічного розвитку України внаслідок підписання і ратифікації Угоди про Асоціацію з ЄС в більшій мірі зумовлене масштабами споживання Європейського ринку. А отже основними суб'єктами, що мають забезпечити такий розвиток це – експортери. Саме тому процес оптимізації їх

діяльності залежить як від зміни способів виробництва так і від загальнодержавної політики.

Серед факторів стримування руху України до Європи визначальну роль відіграють:

- низький рівень економічного розвитку; повільні темпи реформ, які до того ж недостатньо скоординовані із завданнями європейської Інтеграції; низький рівень ВВП і доходів на душу населення;

- недосконалість нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності в Україні, нерозвиненість базових інститутів економіки, несприятливий інвестиційний клімат; високий рівень корупції й економічної злочинності; проблеми захисту прав інтелектуальної власності, проблеми боргових зобов'язань України;

- вузькість структури експортних пропозицій України щодо єдиного внутрішнього ринку ЄС - вагомість частки чутливих товарів (майже 60%) у складі українського експорту, проти яких в ЄС застосовуються протекціоністські заходи (продукція сільського господарства, чорної металургії, текстильної промисловості);

- непослідовність зовнішньої політики України; слабкість адміністративно-інституціонального забезпечення курсу євроінтеграції, брак досвідчених фахівців із євроінтеграції у державних структурах України [1].

Серед зовнішніх факторів стримування євроінтеграційних прагнень України залишаються невизначеність країн-членів щодо географічних кордонів майбутнього ЄС і часових рамок приєднання до нього нових країн, пріоритетність російського фактора у зовнішньополітичних і економічних орієнтаціях західноєвропейських країн.

Аналіз "факторів стримування" дозволяє визначити пріоритетні напрями діяльності органів державної влади України з метою реалізації євроінтеграційної стратегії:

- глибокі структурні перетворення, необхідні для забезпечення стабільного зростання економіки України; ринкова трансформація національної економіки на основі європейських стандартів; залучення західних інвестицій;

- демократизація суспільних відносин; розбудова громадянського суспільства; виконання в повному обсязі зобов'язань України перед Радою Європи; боротьба з корупцією; удосконалення Україною захисту прав інтелектуальної власності; приведення національної нормативно-правової бази до європейських стандартів;

- створення структурних підрозділів з питань європейської інтеграції на урядовому і відомчому, а також парламентському рівнях; проведення адміністративної реформи з урахуванням європейського вектора; утілення у життя відповідної програми підготовки й перепідготовки службовців; зміцнення фінансової складової євроінтеграційного руху України; проведення широкомасштабної інформаційно-просвітницької програми з метою поліпшення знань суспільства про природу, сутність європейської інтеграції, специфіку функціонування ЄС;

- зміцнення двосторонніх контактів із суб'єктами ЄС, зокрема, з Францією, Німеччиною, Великобританією; участь України у спільних з ЄС економічних проєктах, наприклад, залучення європейського капіталу до реалізації проєктів типу транспортування енергоносіїв з Каспійського регіону на захід за маршрутом Грузія - Україна – Польща [2].

Стратегія наголошує на необхідності доповнення загальноєвропейського виміру співробітництва регіональною інтеграцією і поглибленням галузевого співробітництва України і ЄС. Регіональна інтеграція передбачає встановлення і поглиблення прямих контактів між окремими регіонами України, країн-членів і кандидатів у члени ЄС та підвищенням інвестиційної привабливості регіонів України для європейських інвесторів. Усунення дії негативних факторів інтеграції повинно стати основною метою розвитку економіки України. Засобами підвищення інвестиційної привабливості країни є:

- стимулювання розвитку підприємницької діяльності в усіх сферах економіки, і насамперед, малого і середнього бізнесу, створення міцної і стабільної законодавчої бази а також системи страхування ризиків;

- зменшення податкового навантаження як підприємств і підприємців, так і громадян; розвиток інфраструктури ринку, в тому числі розвиток транспортного комплексу країни;

- зміцнення національної валюти і регулювання інфляційних процесів, впровадження ряду заходів щодо покращення стану зовнішньої торгівлі країни і зміцнення її позицій на світовому ринку.

Нові для України форми транскордонного співробітництва – транскордонні кластери, створені за участю регіональних кластерів, добре поступово впроваджувати та регулювати їх діяльність, спочатку на локальному рівні, а потім поширювати успішний досвід на регіональний рівень міжнародного співробітництва. Аналізуючи зарубіжний досвід щодо транскордонних кластерів та інших форм транскордонного співробітництва, можна отримати оптимальне впровадження різних форм транскордонного співробітництва відповідно до національних інтересів України та вимог часу.

Євроінтеграційні прагнення України - це бажання стати розвинутою, демократичною країною з пануванням законів, повагою прав і свобод людини, ринковою, конкурентноспроможною економікою. В результаті комплексного соціально-економічного та регіонального підходу з позиції економіко-географічного підходу до проблематики запропоновано напрямки стратегії інтеграції України до Європейського економічного простору (а, як наслідок, і світового).

Реструктуризація національного виробництва товарів та послуг є об'єктивною передумовою для оптимізації структури зовнішньої торгівлі. І тільки обґрунтований підхід до вирішення виробничих проблем і раціональна політика у виробничій сфері і сфері послуг, поряд із заходами щодо стимулювання інвестицій у галузі промисловості, нададуть можливості покращити позиції країни і зайняти гідне місце на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Внукова Н. Транскордонні кластери і транскордонні об'єднання як форми транскордонного співробітництва / Н. Внукова // Вісник Львів. ун-ту; Серія міжнародні відносини. – 2008. – №25. – С. 295-303.

2. Внукова Н. Державна промислова політика інноваційного кластерного управління : [Електронний ресурс] / Н. Внукова. – Режим доступу : <http://www.inno.kharkov.ua/wp-content/uploads/2009/10/publicindustrial-policy-of-innovative-cluster-management.pdf>

3. Мікула Н. А. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво : монографія / Н. А. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.

Ольга ТАТАРИН

науковий керівник

канд. наук з держ. упр, доц. Ляхович Г.І.

ІФННІМ THEY

ЕКСПОРТ УКРАЇНИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Одним із найбільш важливих факторів для сучасної економіки України є нарощування експортної діяльності в проєвропейському векторі. Не останнє місце в ефективному налагодженні цих відносин відіграє вдала регіональна політика.

Загальні тенденції експорту України в останній рік відзначились спадними тенденціями. Експорт товарів скоротився в усіх галузях економіки. Найбільш різке падіння в абсолютних показниках спостерігається в експорті продукції металургійного комплексу – на \$4,1 млрд., або в 1,7 раза. У відносних показниках найсильніше впав експорт продукції машинобудування – у 9,3 раза (на \$2,2 млрд.). Також помітне зниження експорту торкнулося продуктів мінерального походження – у 2,2 раза (на \$2,2 млрд.), продукції хімпрому – в 1,5 раза (на \$0,8 млрд.). Просідання експорту товарів, вироблених АПК і харчовою промисловістю, є найменш різким – на 16,1%, що, втім, в абсолютних цифрах склала \$1,5 млрд. [1].

В цілому за підсумками 2014 року український експорт до ЄС зріс, однак це зростання виявилось мінімальним – лише 2,6%. Збільшилась і частка європейського регіону в структурі українського експорту – з 26,6% до 31,5%. Все це не могло не відобразитися і на регіональній структурі українського експорту. Якщо за підсумками 2013 року експорт до Європи перевищував поставки до країн СНД лише в Києві і семи областях країни, то за рік кількість таких областей зросла на шість. Загальна тенденція цих змін відображена на рис 1.

За минулий рік поставки до ЄС стали переважати в Полтавській, Херсонській, Черкаській і Чернівецькій областях. У розрізі регіонів України найбільш очевидно є негативна динаміка експорту товарів із Донецької та Луганської областей, а також Києва. Загальний темп зниження експорту у цих регіонах склав 61,7%, з яких на Луганську й Донецьку області припадає 46,1%.